

Forord 5

KAPITEL I

Jødernes politiske historie fra Aleksander den Store (333 f.Kr.) til Bar Kokba-opstanden (138 e.Kr.)

Indledende bemærkninger om kultur, politik, religion 13

Palæstina under persisk herredømme 539-333 f.kr. 15

Samaritanere 21

Palæstina under Alexander den Store 333-323 f.kr. 23

Herskerkulten 27

Egyptisk herredømme: Palæstina under ptolemæerne 323-198 f.Kr. 33

Syrisk herredømme: Palæstina under seleukiderne 198-142 f.Kr. 36

Makkabæropstanden 167-143 f.Kr. 46

Hasmonæerriget 143-63 f.kr. 54

Romersk herredømme fra 63 f.kr. 59

Styreformer i Romerriget 61

Romerske kejsere fra Augustus 31 f.Kr. og fremefter 63

Herodes den Store 37-4 f.Kr. 73

Herodes' sønner og de romerske prokuratorer 4 f.Kr.-66 e.Kr. 82

Jødiske oprørsgrupper 94

Den jødisk-romerske krig 66-70 (74) e.Kr. 99

Josefus 100

Bar Kokba-opstanden 132-135 e.Kr. 109

Afsluttende bemærkninger 115

Tidslinje/oversigt 116

Litteraturliste 121

Kilder 121

Sekundærlitteratur 122

Litteratur til enkelte delområder 124

KAPITEL 2

Hellenisme

- Begrebet hellenisme 133
  - Forskellige teser 133
  - Dansk hellenismeforskning 138
- Hellenismens kendetegn 140
  - Samfundsmæssige, politiske og økonomiske forhold 140
  - Hellenistisk uddannelsessystem 146
    - Retorik 148
- Hellenistisk religion 153
- Hellenistisk enhedskultur? 159
  - Hellenisme og det moderne Vesten 160
- Hellenisme, jødedom og kristendom 162
  - Filon 164
- Litteratur 170
  - Kilder 170
  - Sekundærlitteratur 171

KAPITEL 3

Hellenistisk filosofi

- Indledning 181
- Epikuræisme 183
  - Kilderne 183
  - Epikur og hans filosofiske skole 184
  - Epikuræismens idégrundlag og centrale synspunkter 185
    1. *Atomlæren* 186
    2. *Opfattelse af guderne* 187
    3. *Opfattelse af døden* 189
    4. *Etikken* 190
  - Perspektivering til Det Nye Testamente 194
- Stoicisme 197
  - Betegnelse, kilder og filosofihistorisk baggrund i kynismen 197
  - Udviklingslinje og kendte stoikere 201
  - Verdensbilledet (fysikken) 202
  - Erkendelsesteorien (logikken) 204
  - Etikken 205
  - Perspektivering til antik jødedom og Det Nye Testamente 208
- Litteratur 213
  - Kilder 213
  - Sekundærlitteratur 214

KAPITEL 4

Fællestræk i jødisk gudsdyrkelse

- Indledning 219
  - Nyere forskning 219
  - Definition og kilder 221
- Gudsbillede 223
- Pagt- og lovforståelse 226
- Rent og urent 231
- Jødiske visdomstraditioner og apokalyptik 237
- Templet 243
  - Historie og indretning 243
  - Templets funktioner 250
  - Præsteskab 254
- Jødiske fester 259
  - Påskefesten 261
  - Pinsefesten 268
  - Den store forsoningsdag 268
  - Løvhyttefesten 270
  - Tempelindvielsesfesten og purimsfesten 273
  - Sabbatten 273
- Diasporajøder 276
  - Synagogen 280
- Jødiske grupper 287
  - Gruppernes oprindelse og særpræg 287
  - Essæerne og Qumran 290
    - 1. *Kilder: Fund af tekster og rester af et boligkompleks* 290
    - 2. *Datering* 294
    - 3. *Oprindelse og anledning* 295
    - 4. *Qumranmenighedens dagsrytme, organisation og teologi* 296
    - 5. *Teksterne* 299
    - 6. *Essæerne og den tidligste kristendom* 304
- Farisæerne 305
  - 1. *Kilder* 305
  - 2. *Betegnelse, udvikling og rekruttering* 306
  - 3. *Farisæernes teologi* 308
  - 4. *Farisæerne og den tidligste kristendom* 311
- Saddukæerne 312
  - 1. *Kilder og betegnelse* 312
  - 2. *Udvikling og rekruttering* 313

3. *Saddukæernes teologi* 314

4. *Saddukæerne og den tidligste kristendom* 315

Litteratur 317

Kilder 317

Sekundærlitteratur 317

Emneregister 327

Personregister 333